

SEDEIKIŲ KAIMO ISTORIJA

Po 1922 m. reformos iki 2002 m.

Janinos DAUNORAVIČIENĖS-Žukauskaitės kraštotyros darbas

1. Kaip vadinasi kaimas? Pavadinimo kilmė? Ar pavadinimas keitėsi? Atskirų kaimo dalių pavadinimai.

Sedeikių kaimas, kaip ir gretimi Plikiškių, Mikierių, Šilagalių ir kiti kaimai įsikūrė vietinių ir carinių okupantų iškirstame Šimonių girios pakraštyje. Kaimo pavadinimo kilmė nežinoma. Neteko girdėti nei pasakojimų, nei legendų apie jo atsiradimą. Kaimas buvo didelis, vientisas, tik kažkuo pasižymėjusios vietovės turėjo savo pavadinimus. Prie Jono Šermukšnio vienkiemio buvo labai drėgna vieta, vadinama Kimsyne, arčiau upės – Lineliai, miškingas ir šlapias Meišto raistelis, Lesvinčiovietė – tai vieta, kurioje buvo gaminami įvairūs įrankiai miško darbams, sielių plukdymui, ratlankiai ir kt. Nežinoma kilmė tokių pavadinimų kaip Stasiškės, Pakapė, Pridotkai, Pašulskė, Plimbala. O kaimo vidury, ties kryžkele, abiejose kelio pusėse augo kelios drebulės – vieta vadinama Girele. Žmonės sakydavo, kad ties ja vaidenasi. Vaikai ar net suaugę vakare ar naktį vengdavo pro ją eiti. Išlikęs toks pasakojimas: kartą muzikantas, mėgėjas išlenkti taurelę, grįždamas vidurnaktį iš vakaruškų Girelėje atsisėdo po medžiu ir užmigo. Užmigęs sapnavo, kad jis groja, groja, velniai šoka ir jam vis pinigų į kišenes kiša. Paryčiais atsibudęs pamatė, kad sėdi po pakaruokliu, o kišenės pilnos prikimštos beržo tošies.

2. Su kokių kaimų, vienkiemių žemėmis ribojasi aprašomojo kaimo žemės? Kokie keliai į kokias vietas eina per kaimą ar šalia jo? Ar tebėra visi senieji keliai?

Važiuojant keliu Anykščiai-Mikieriai, pasibaigus Andrioniškio giriai, prasideda Pašventupio (du vienkiemiai) ir Sedeikių kaimas, dešinėje kelio pusėje išsidėstęs pagal Šventosios upę iki Pelyšos ir Šventosios upių santakos, iki buvusio Jono Jasiūno malūno, už kurio jau Plikiškių kaimas. Kairėje kelio pusėje, pamiškėje įsikūrusios dvi Griežionių kaimo sodybos. Toliau pamiškėmis Sedeikių kaimas ribojasi su Mindrupio, Virsnio kaimais iki Pelyšų dvaro, o už jo – Žliobiškių, Plikiškių kaimai.

Kelias per Sedeikius į Mikierius centre ties kryžiumi atsišakoja į kelią per Viešintas į Kupiškį. Tas dabar išasfaltuotas kelias (apie 1992 m.) dar apie 1958 metus buvo siauras, smėlingas keliukas – vieškelis, tik arkliais pravažinėtas, dviračiai ar motociklai užbukuodavo minkštame smėlyje. Prasidėjus Atgimimui, per senojo kaimo – „ulyčios“ centrą nutiestas naujas asfaltuotas kelias nuo Kupiškio per Virsnį, nuo dvaro senuoju keliu iki centro, nuo centro per buvusią Kazimiero Katino sodybą į karjerą, esantį Mogylų kaime. Ties minėta buvusią sodybą per Šventąją pastatytas naujas tiltas (apie 1992–1993 m.).

3. Kaip vadinasi kaimo apylinkėse esantys upeliai, ežerai, miškai, upės, pelkės, kalneliai, kaimo laukai, pievos? Gal žinote pasakojimų, aiškinnčių jų pavadinimo kilmę?

Iš dviejų pusių kaimą juosia kažkada žuvingoji upė Pelyša ir gražuolė Šventoji, buvusi nederlingose žemėse įsikūrusių žmonių maitintoja: kas tik netingėjo, gaudė žuvis, o pinigų

prisidurdavo vyrai, plukdydami sielius iki Jonavos ir Kauno. Šventoji buvo plati, gili, krantai neužžėlę žolėmis ir krūmais – galėjai beveik visur pasimaudyti, vietomis ir perbristi. O vanduo toks skaidrus, švarus! Dviejų metrų gylyje matėsi prie dugno prilipusios žuvelės – kilbukai. Visus viliojo Šventoji: čia nuolat krykšdavo vaikai, maudėsi po šienapjūtės ar kitų darbų suaugusieji, moterys skalbdavo, velėdavo drabužius, vyrai maudydavo gyvulius. Sekmadieniais dažnai paupiuose vykdavo šokiai – gegužinės, į kuriuos sutraukdavo net aplinkinių kaimų jaunimą. Armonikos garsai ir dainos aidėdavo toli toli. Grįždavo jaunimas iš tokių gegužinių tik paryčiais – jau aušrai brėkstant.

Per laiko tėkmę Šventosios krantai apaugo sodintomis pušimis, pakrantės – krūmokšniais. Beveiki nebeliko maudyklų, o ir pati upė vietomis nuseko, priaugo žolių, susiformavo vešliai apaugusios salelės. Nebeatpažįstama Šventoji ties mūsų kaimu, palyginus kokia ji buvo prieš 50–60 metų, apie 1940–1950 m. Pelyša, skirianti kaimą nuo Žliobiškių ir Plikiškių kaimų, dar sovietmečiu buvo užtvenkta, dabar ten iki pat dvaro pastatų didžiulis ežeras, vadinamas Sedeikių tvenkiniu. Be šių dviejų upių kaimas neturi daugiau kuo pasidžiaugti ar išsiskirti iš kitų.

4. Ar kaimo apylinkėse rasdavo kokių įdomybių (akmeninių kirvukų, senovinių darbo įrankių, papuošalų, akmenų su pėdomis ar ženklais ir pan.)?

Jokių archeologinių kasinėjimų kaime nebuvo ir nesigirdėjo, kad kas būtų radęs įdomų, vertingą radinį. Tik seni žmonės pasakojo, kad prie Šventosios upės, nuokalnėje ties Petro Žukausko ir Kazimiero Katino žemių riba (dabar dešinėje pusėje naujojo kelio ir tilto) buvo randama karolių, gintarų, žmonių kaulų. Ten laidojo neišnešiotus kūdikius ar naujakurių sklypuose rastus žmonių (kareivių) kaulus.

Mano tėvelis Petras Žukauskas, gimęs 1902 m. pasakojo, kad kadaise čia buvęs medžių paruošimo punktas sieliams plukdyti. Dirbė daug ir nepažįstamų žmonių. Sykį vieną nelaimingą darbinką mirtinai sužalojo nuo kalno riedantys didžiuliai rąstai. Niekas jo neieškojo, todėl jis buvo palaidotas čia pat, toje nuokalnėje. Vėliau čia žmonės kasė duobes bulvėms žiemoti – jie ir rasdavo minėtų darinių.

5. Kokiai parapijai priklauso kaimas? Kiek kilometrų iki bažnyčios? Kokie atlydai? Į kokius kitų parapijų atlydus eidavo?

Sedeikių kaimas priklauso Andrioniškio parapijai. Iki bažnyčios 5–6 kilometrai kelio. Didžiausi Šv. Petro ir Povilo (birželio 29 d.) ir Marijos Vardo (rugsėjo 10 d.) atlydai. Po šių atlydų buvo gražiai švenčiamos pokermošės, visi pasikviesdavo svečių – giminių ir artimųjų, linksmindavosi ne vieną dieną be didelių išgertuvių, be muštynių, su šokiais ir dainomis, tik vėliau sovietmečiu daugiau išgerdavo negu linksmindavosi, o dabar viskas nutilo: neliko nei pokermošių, nei šokių, nei dainų, tik vienos išgertuvės.

Sekmadieniais kas tik galėjo būtinai dalyvaudavo Šv. Mišiose. Basi, rankoj nešdamiesi apavą, traukdavo iki pat Andrioniškio miestelio ir, tik nusiplovę kojas Griežoje, apsiaudavo. Nusiplovę dulkes ir nuovargį, švytinčiais veidais traukdavo į bažnytėlę – pradžioje medinę, vėliau pačių parapijiečių 1935 m. statytą gražiąją akmeninę bažnyčią. Po pamaldų prie šventoriaus turgelyje išklaušę visokių agitacijų ir pramogų, pirkdavo vaikams „kiškio pyragų“ ar puošnių saldainių.

Sedeikiečiai lankydavosi ir kitų parapijų atlyduose: Inkūnuose, Šimonyse, Troškūnuose, Viešintose.

6. Jei prie kaimo yra ar buvo kapinės ką apie jas žinote? Nuo kada iki kada laidota? Jei kaime nėra kapinių ar jose seniai nelaidojama, kur dabar laidojami aprašomojo kaimo žmonės?

Kaimo gyventojų amžinojo poilsio vieta – Andrioniškio kapinės. Čia buvo pradėta laidoti apie 1914–1915 metus. Iki tol senieji sedeikiečiai atguldavo bažnyčios šventoriuje.

Kaimo gale, netoli dvaro, dešinėje kelio pusėje buvo dvaro kapinaitės su koplyčia ir puošniais vartais. Čia iki sovietų okupacijos buvo laidojami dvaro gyventojai ir jų giminės. Pokario metais koplyčia sugriuvo, apleistos kapinės sunyko. Žmonės pasakojo, kad vėliau ten buvo laidojami ir nesava mirtimi mirę žmonės, savizudžiai, neišnešioti kūdikiai, todėl ten vaidendavosi. Mums, vaikams būdavo šiurpu vėlai arba vieniems grįžtant iš mokyklos praeiti pro koplyčią (dvare buvo pradinė mokykla). Šiuo metu kapavietė baigia užaugti mišku. Likę tik keli sulūžę kryžiai ir paminklų nuoskilos.

7. Kokios pavardės dominavo anksčiau ir dabar?

Kaimas įsikūręs tarp miškų ir upių, gal todėl tiek daug pavardžių, susijusių su gamtine aplinka.

Daugiausia apsigyveno žmonių su Katinų, Karosų, Karvelių pavardėmis. Vyravo Karosai. Bandant atskirti vieną šeimą nuo kitos, moteris vadindavo ne Karosienė, bet, jei ji ištekėjusi už Jono Karoso, tai Jonienė, Augustienė. Paauglius vaikus vadindavo berniokais, o įvardijant – Karasiokas, Karveliokas arba Urbaniokas, Joniokas. Mergaites – mergiotės: Karosoičia, Augustoičia arba Augusto Amilė (Karosaitė Emilija) ir t. t.

Dabar išlikusios šešios sodybos, kuriose gyvena senųjų sedeikiečių vaikai ar anūkai. Kitose aštuoniose sodybose – jau nusipirkę naujieji savininkai.

8. Ar turėjo kaimo žmonės pravardes? Kodėl taip vadino? Kuo kaimo žmonės išsiskiria iš kaimyninių kaimų gyventojų?

Kaime pravardžių nesigirdėjo arba jos nebuvo ryškios. Tik vieną vaiką (vėliau jaunuolį), rastą prie namų slenksčio, užaugino Juozas Karosas su žmona, pakrikštijo jį Jonu, bet niekas nevadino jo vardu, o pravarde Rastinioku, ir tėvą, tiksliau, įtėvį, visas kaimas vadino Juozapėliu.

Mano kaimo žmonės niekuo neišsiskiria iš kitų. Buvo geri, darbštūs, sąžiningi, svetingi. Beveik visi sunkiai ir vargingai gyveno, bet buvo linksmi, mokėjo džiaugtis tuo ką turėjo. Nebuvo alkoholikų, vagių, banditų, kokių pasitaiko dabar.

Iki 1940 m. kaime gyveno tik lietuviai. Vėliau į Tamošiūnų namus atsikėlė rusai Lebedevai. Visi kalbėjo gražiai lietuviškai.

Kazimiero Karvelio kaimynystėje namus pasistatė iš Inkūnų atsikėlęs Pranas Lukauskas su žmona Ona. Save laikė lenkais, o sedeikiečiai juos ir jų palikuonis – šlėktomis. Tarp savęs kalbėjo lenkiškai, buvo „onoravi“ – išdidūs. Ona Lukauskienė (vėliau Bučienė) kaime ir net toliau buvo žinoma, kaip užkalbėtoja nuo gyvatės įkandimo, nuo „rožės“ ir kt. Ne vieną besikreipiantį pagalbos yra išgydžiusi. Prieš mirtį šią paslaptį patikėjo dukrai Onai Lukauskaitei. Su kaimynais sugyveno draugiškai, turėjo mažą malūną ir lentpjūvę. Sūnus Antanas mokėjo griežti armonika, fotografuoti. Dabar Antanas su žmona pensininkai, turi tris sūnus, gyvena tėvų namuose.

Sakoma, kad kiekvienas kaimas turi savo durnių. Buvo toks ir Sedeikiuose – Jonas Misiūnas, Janioku vadinamas. Augo jis vienturtis senų tėvų namuose. Buvo doras, geras, ramus, tylus, jaunimo pašiepiamas senbernis. O kai 1944 m. grįžo iš karo, visai išprotėjo. Vargšas nelaimingas žmogus prasigėrė, sovietmečiu buvo stumdomas prie sunkiausių, pavojingiausių

darbų, kol senatvėje tapo invalidu. Už pensiją ir namus jį priglaudė ir nukaršino kaimynai Lukauskai.

Šiandien kaimas dar tebeturi keistuolę geradarę Damutę Karosaite, kuri su broliu gyvena Prano Žiuko namuose. Ji, savotiškai apsirengusi, visada su dviračiu pasiekia visus, kuriems reikalinga pagalba, visus užjaučia, visiems padeda dirbti, vaikams dalina saldinius. Padėdama kitiems, nuskriaudžia save, nes vis neturi laiko, kaip ji sako, susitvarkyti į namus susineštų senų daiktų „muziejaus“.

9. Garsūs žmonės, kilę iš kaimo: kunigai, mokytojai, gydytojai, karininkai, inžinieriai, literatai, dievdirbiai ir kt.

Smėlingose žemėse įsikūrę sedeikiečiai gyveno neturtingai. Beveik visi mažžemiai pragyvenimui užsidirbdavo vasarą plukdydami sielius, o žiemą – kirsdami miškuose medžius. Vos sudurdami galą su galu, negalėjo vaikų leisti į mokslus, todėl labai garsiais žmonėmis kaimas negali didžiuotis. Tik pokario metais, kai mokslas buvo nemokamas, keletas baigė vidurinę mokyklą bei aukštąjį mokslą. Gydytojo, agronomo specialybės įsigijo Kazio Karvelio vaikai Povilas ir Stasė, ekonomisto – Antano Karvelio dukra Danutė, agronomo, bibliotekininko-muziejininko – Petro Žukausko vaikai Janina ir Jonas. Vėliau aukštąjį mokslą baigė daugelio vaikaičiai, o Juozo Katino vaikaitė Vida Pabarškaitė-Gražienė išgarsino kaimą, trumpam tapusi Lietuvos Respublikos kultūros atašė Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Andrioniškio bažnyčios šventoriuje, po didžiule liepa, ilsisi du garbingi sedeikiečiai. Tai senosios medinės bažnyčios ilgametis zakristijonas Antanas Žukauskas (Adomo sūnus), miręs 1918 m., ir jo sūnus Stanislovas Žukauskas (1912–1988). Po karo, palikęs Kauną, jis buvo pradėjęs partizanauti Andrioniškio-Sedeikių apylinkėse, bet „miško brolių“ patarimu grįžo į Kauną, įsidarbino vaistų sandėlyje ir kiek galėdamas aprūpino vaistais partizanus. 1946 m. kančių neišlaikiusio ryšininko iškūstas, buvo areštuotas, žiauriai tardomas. Nuteistas 10-čiai metų kalėjimo ir su sužalota ranka ištremtas į Komiją – Ropčią. 1956 m. grįžęs į Lietuvą, apsigyveno Kaune ir iki pat mirties aktyviai dalyvavo disidentinėje veikloje: Vilniuje, Kaune ir kitose vietose platino „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“, palaikė ryšius su Nijole Sadūnaite, kunigu Juozu Zdebskiu ir kitais. Tiek iškentėjęs, kovojęs ir skausmingai laukęs Lietuvos laisvės, ligos pakirstas mirė 1988 m., jau nebesupratęs vykstančio Atgimimo.

10. Kiek kaimas turėjo žemės? Stambiausi ūkininkai. Kelintais metais kaimas išskirstytas į vienkiemius? Matininkas. Sodybų skaičius.

Iki 1922 m. reformos gatvinis kaimas buvo didelis, tačiau dirbamos žemės sklypeliai maži. Visame kaime tik trys ūkininkai turėjo po valaką žemės. Tai Bražinskas, Kostas Karvelis ir Adomas Žukauskas.

Kaip ir kiekviename to laiko Lietuvos kaime gyventojai savo gyvulius ganė bendrai. Išrinkdavo ar pasamdydavo vyriausiąjį piemenį „ustovą“ visai ganiavai, tai yra, iki rudens, o jam padėdavo pagalbininkai iš kiekvieno kiemo paeiliui. „Ustovas“ anksti rytą trimituodamas surinkdavo visus gyvulius ir išsivarydavo į ganyklas iki vakaro.

Vakarais vyrai po darbų išjodavo arklius į naktigonę. Susikūrę laužus traukdavo dainas, taip atbaidydami laukinius žvėris bei vagis, o pavargę užmigdavo, palikę vieną ar du sargauti.

Kai apie 1933–1934 m. gatvinis kaimas išsiskirstė į vienkiemius, šeimos išsidalino žemę, turtingų ūkininkų visai neliko, tik nedaugelis (K. Karvelis, A. Misiūnas) prisipirko žemės ir valdė po 20 ha. Išsiskirsčius į vienkiemius, įsikūrė didelis kaimas su 41 sodyba.

Keletas mažžemių naujakurių, rūpesčių spaudžiami, vyko į užsienį uždarbiauti. Sedeikiečiai Petras Žukauskas, Domicelė Karosaitė buvo išvykę į Argentiją, Matas Laurinonis, Petras Tamošiūnas – į Kanadą, Juozas ir Jonas Budreikos – į Braziliją. Vieni pasaulinės ekonominės krizės metu nieko neužsidirbę grįžo, kiti liko svetimuose kraštuose.

Vienas stambiausių ūkių gretimame Pašventupio kaime buvo Stukų vienkiemis, įsikūręs gražiam Šventosios upės vingyje, laikomas kaip Sedeikių kaimo pradžia, artimai susijęs su sedeikiečiais. Ūkininkas Juozas Stukas ir jo žmona Dalindaitė turėjo daug žemės, Latavoje – malūną, gyveno pasiturinčiai. Išaugino tris dukras: Bronę, Marytę ir Stasę. Jaunesnioji Stasė mokėsi Lietuvos Žemės ūkio akademijoje, tačiau, nebaigusi mokslų, 1924 m. mirė. Jaunystėje Stukai ir jų dukros artimai bendravo tik su savo giminėmis ir kitoje upės pusėje, Ataugų vienkiemyje, gyvenusiomis Ona ir Domicelė Vilnonytėmis. Tarp savęs daugiausia kalbėjo lenkiškai, dukras šaukdavo sulenkintais vardais. Kadangi ūkis buvo didelis, be tarnų neišsivertė, laikė berną, pusbernį, mergą ir piemenį. Pas juos tarnavo ir keletas sedeikiečių. Jų pasakojimu samdiniai buvo be atjautos spaudžiami prie darbų, o maitino prastai ir nedaug. Dažnai, nebaigus valgyti, ištraukdavo bliūdą, sakydami, kad reikia palikti šunims. Buvę tarnais, susitikę kokį „kūdą“ (liesą) žmogų juokais klausdavo: „Kodėl toks kūdas, gal pas Stuką tarnavai?“ Taigi, nelengva buvo samdinių dalia. Sovietmečiu likusi našle, Stukienė labai vargo, bijodama tremties, slapstėsi pas sedeikiečius ir taip jos išvengė. Senatvėje, sunkiai susirgusią, ją nukaršino dukros. Dabar jų vaikaičiai, baigę aukštuosius mokslus, gyvena Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir tik vasaroti atvyksta į senelių vienkiemį.

11. Ar kaime buvo karčiama, pieninė, malūnas, grietinės nugriebimo punktas, parduotuvė? Kada? Kam priklausė? Jei ne, tai į kokį malūną važiuodavo, kur veždavo pieną, kur pirkdavo maistą, buities reikmenis?

Gatviniame kaime Kosto Karvelio namuose veikė žydo Leizerio karčema, kartu ir parduotuvė. Čia žmonės viskuo apsirūpindavo, o retesnių prekių važiuodavo į Viešintas ar Anykščius.

Pieninės punktas buvo Putnos (Pelyšos) dvare, pusantro kilometro nuo kaimo pradžios. Vėliau, sovietmečiu pieno surinkimo punktas įsikūrė kaimo viduryje Steponavičienės mažoje trobelėje. Vedėja ilgus metus dirbo Ona Karvelienė.

Už Pelyšos upelės, Plikiškių kaimo pradžioje, veikė Jono Jasiūno vandens malūnas ir lentpjūvė. Čia ne tik iš Sedeikių, bet ir iš aplinkinių kaimų nusidriekdavo vežimų eilės su grūdais ir rąstais. Galingą malūną, lentpjūvę ir erdvius namus J. Jasiūnas pasistatė už Amerikoje sunkiai užsidirbtus pinigus. Klestėjo malūnas ir lentpjūvė ilgai, duodami šeiminkui didelį pelną, o aplinkiniams gyventojams – patogumą. Sovietiniais laikais jis buvo nacionalizuotas, o dabar malūno vietoje stovi medinis namas su pamatuose įmūryta surūdijusia turbina. Tik tiek teliko iš kadaise galingo malūno.

12. Kokios organizacijos veikė? Kas joms vadovavo?

Organizuotos kaimo bendruomenės veiklos man padėję prisiminti vyresnieji kaimynai neatmena. Visi buvo įnikę į savo ūkelius, rūpėjo kaip įsikurti, kaip gyventi. Tik religinių švenčių metu visi kaimynai artimiau bendravo. Be galo mes, vaikai, laukdavome visų švenčių, o ypač „kryžavonių“ – kryžiaus kelių, kai visi pasipuošę ir gerai nusiteikę eidavo per kaimą giedodami ir melsdamiesi prie kiekvieno kryžiaus. O jų buvo nemažai. Taip praeidavo visa vasaros diena be darbų, be rūpesčių. Šventiškai nusiteikę, eidami nuo kryžiaus iki kryžiaus, turėjo laiko pasišnekučiuoti, pasibendrauti, o kai kuriuose kiemuose net alučiu pasivaišinti. Vaikai, subėgę į savo būrį, savaip linksminosi.

Pats didžiausias kryžius – kaimo puošmena – stovėjo kaimo centre, kryžkelėje. Statytas 1943 m. Stanislovo Žukausko (tuomet kauniečio, bet kilusio iš šio kaimo), Petro Žukausko ir Andrioniškio klebono Mato Šermukšnio rūpesčiu, sedeikiečių lėšomis bei darbu. Sumanyta kryžių statyti kaip padėką Dievui už palyginti laimingai, be didelių aukų, praūžusį karą. Tai buvo didžiulė viso kaimo šventė, trukusi kelias dienas, su alučiu, šokiais ir dainomis Petro Žukausko sodyboje.

Ilgai stovėjęs ir daug matęs, kryžius nuvirto, o jo vietoje, didelio skausmo prislėgtas po jaunos žmonos mirties, 1976 m. žiemą slapta naktimis padarė ir pavasarį pastatė mažesnę kryžių šio kaimo gyventojas Vytautas Žukauskas. Uraganui Anatolijui išvertus minėtą kryžių, to paties Vytauto Žukausko rūpesčiu, padedant kaimynams, pastatytas dabartinis – trečias 7 metrų aukščio kaimo kryžius, naujai išvesto vieškelio nustumtas į slėnį.

Nepamirštami ir kaimo bendruomenės susibūrimai gegužės mėnesio vakarais į gegužines pamaldas Švč. Mergelės Marijos garbei, vadinamas „majavomis“. Erdvesnėje ūkininko seklyčioje – „stancijoje“ (J. Karoso, A. Misiūno, P. Katino, K. Karvelio, P. Žukausko, M. Tamošiūno) buvo įrengiamas Marijos altorius, išpuošiamas gėlėmis ir žaliais berželiais. Po darbų, šventiškai pasipuošę jaunimas, vaikai bei vyresnieji gausiai susirinkdavo ir meldavosi, giedodavo giesmes. Baigdavosi maldos gražiausia Marijos giesmė „Marija, Marija“, kurią vesdavo balsingosios moteriškės: Vanda Karosaitė, Emilija Katinaitė-Karvelienė, Ona Katinienė, Aldona Karvelytė ir kitos. Po trumpų maldų kieme, užgriežus armonikai, iki vėlumos vykdavo šokiai, vaikų žaidimai – „kavotinės“ arba slėpynės. Tačiau, įsigalėjus sovietmečiui, vis mažiau susirinkdavo žmonių, nutilo dainos ir armonikos garsai, o dar vėliau ir visai išnyko „majavos“.

Iš vaikystės liko nuostabus prisiminimas laukiant didžiųjų švenčių, ypač Šv. Velykų. Visi žmonės, net paprastai ir apsileidėliai, šluodavo savo kiemus, plaudavo trobų langus, duris, lubas, keisdavo šieno čiuzinius, galiausiai eidavo į pirtį. O kiek vaikams būdavo džiaugsmo prieš Velykas šeštadienį eiti į Andrioniškio bažnyčią parnešti švęstos ugnies ir vandens, nes kiaušinius dažydavo tik parnešus švęstos ugnies. Visą kelią namo ugnį nešdavo uždegę medžių kempines ant vielos jas sukdami. Vėjui švilpiant, jos neužgesdavo. Ugnies eidavo daug kaimo vaikų, tai jiems būdavo didelė pramoga.

13. Kokiai seniūnijai (Lietuvos Respublikos metais), apylinkei (LTSR) kaimas priklausė? Savivaldybininkai (viršaičiai, seniūnai).

Lietuvos Respublikos laikais kaimas priklausė Andrioniškio seniūnijai (seniūnais buvo andrioniškiečiai Zlatkus, Šumyla).

1950–1959 m. Sedeikiai buvo Troškūnų rajono Viešintų apylinkės, 1959–1998 m. – Anykščių rajono Viešintų apylinkės kaimas. Nuo 1998 m. priklausė Andrioniškio seniūnijai, seniūnas Vaclovas Marcinkevičius (1998–2003 m.).

14. Kokius prisimenate kaimo muzikantus, dainininkus, pasakorius? Ar buvo susikūrę saviveiklos kolektyvai: chorai, dramos rateliai ir pan.

„Ulyčios“ laikais kaime garsėjo stipriais balsais dainininkai visi Karveliai, Bražinskas, muzikantai – Budreikai. Vėlesniais laikais dainas vesdavo Vladas Dūda, Aldona Karvelytė, Vanda Karosaitė, o armonika linksmino N. Budreika, Andrikonis, A. Lukauskas, B. Kaminskas. Pastarasis buvo ne tik garsus muzikantas, bet ir didelis pasakorius, „šposininkas“. Viengungis Bronius Kaminskas būdamas geras siuvėjas, ėjo iš kiemo į kiemą netik savame kaime, bet ir kituose „apsiūdamas“ visą šeimyną, prisiklausydamas ir pats pasakodamas įdomiausius išgalvotus ir tikrus nutikimus.

Nepakeičiami kaimo giedoriai kiekvienuose šermenyse buvo Mykolas Bikinas, Ona Katinienė, Emilija Katinaitė-Karvelienė, Petras Karvelis, Janė Kazlauskienė, Anicetas Kazlauskas, Aldona Budreikienė ir kiti.

Mėgdavo kaimo vyrai sekmadienio vakarais susirinkti centre pas Joną Karosą ar pas Petrą Žukauską papolitikuoti, papasakoti iš laikraščių ar per radiją girdėtas naujienas.

Kiek pagyvindavo kaimo gyvenimą vasaromis atvykęs iš Kauno sedeikietis Stanislovas Žukauskas. Jis ypač gražiai organizuodavo Joninių šventimą paupėje. Prie uždegto laužo jaunimas, vaikai ir vyresnieji šokdavo, dainuodavo, vaišindavosi bendra vakariene.

Kultūrinis gyvenimas buvo pasyvus: nei chorų, nei orkestrų nesusikūrė, tik sovietmečiu dvare bibliotekos vedėja Valė Karvelienė subūrė sedeikiečius į dramos būrelį ir pagyvenusių moterų šokių ratelį. Bet tai truko neilgai, nes biblioteka buvo panaikinta, ir viskas nutilo.

Dabartiniu metu, likus labai mažai gyventojų, ir tie – tik vyresnio amžiaus, jokios kultūrinės priemonės nevyksta. Nyku ir liūdna. Kaimą baigia pasiglemžti miškas. Dabar kaimo žmonės gyvena baimėje: užsitvėrę, užsirakinę, ne vienas su ginklu ar kirviu pašonėje, nes banditai ar vagys dažniausiai juos skriaudžia. Ačiū Dievui, Sedeikių kaimo žmonės nelaimės iki šiol aplenkė.

15. Ar kaime buvo pradinė mokykla? Jos įkūrimo data. Pirmieji mokytojai.

Cariniu laikotarpiu kaime nebuvo šviesulių: nei knygnešių, nei mokyklos, tik kai kurie vaikai lankė „daraktorių“ mokyklą, buvusią už upės Mogylose ar Plikiškėse.

Nepriklausomos Lietuvos laikais pasiturintis ūkininkas Juozas Budreika gatviniame kaime nupirko namą mokyklai. Čia pradinį mokslą baigė daugelis sedeikiečių vaikų. Vėliau mokykla buvo perkelta į Pelyšų dvarą, kur veikė iki 1970 m. Panaikinus čia mokyklą, sedeikiečių vaikai mokėsi Andrioniškio pradinėje ir aštuonmetėje mokyklose. Pirmųjų mokytojų mano vyresnieji kaimynai nepamena. Pokario metais Pelyšų dvare Sedeikių pradinės mokyklos mokytoja tapo Anykščių gimnaziją baigusi Zuzana Railaitė. Aktyvi partizanė Zuzana-Lakštingala saugumo sumetimais buvo pasikeitusi pavarde. Kaip mokytoja mums buvo žinoma Birutė Korsakovaitė. Zuzana Railaitė žuvo 1948 metais rugpjūčio 2 d., prieš tai sužeista į koją. Jos kūnas buvo išniekintas Šimonių miestelio aikštėje ir, žmonių pasakojimu, – ties sankryža prie kryžiaus Sedeikių kaimo centre su kitais keliais partizanis. Kur ji buvo užkasta – nežinoma.

Mokytoja Ona Baranauskienė 1946 m. žuvo nuo partizanų kulkos. Palaidota Andrioniškio kapinėse. O jos vaikai Alfredas ir Aldona buvo ištremti į Sibirą. 1946–1947 m. Sedeikiuose mokytojavo Jonas Kiauda, vėliau jo žmona. Paskutinė Pelyšų dvare dirbusi mokytoja Navikienė ir jos vyras Povilas Navikas.

16. Kiek kaimo šeimų (žmonių) buvo ištremta, įkalinta 1941, 1944–1953 m.? Kiek grįžo į kaimą?

Kaimo žemės nederlingos, vyravo tik smulkūs ūkiai, nebuvo vadinamų „buožių“, todėl Sedeikių kaimo nepalietė tremtys. Tik Bronė Dūdaitė ir iš kaimo kilęs kaunietis Stanislovas Žukauskas, kaip partizanų ryšininkai, buvo įkalinti ir ištremti į Sibirą. Į kaimą nebegrižo.

17. Kiek kaimo žmonių žuvo karo ir pokario metais (partizanų, sribų, civilių gyventojų, besislapstančių nuo kariuomenės, fronte)?

Tarp miškų ir upių įsikūręs kaimas palyginti laimingai praleido karo ir okupacijų baisumus. 1941 m., karui prasidėjus, daugelis gyventojų išsikasė bunkerius miškuose, krūmuose ir su šeimomis, vos išgirdę lėktuvų ūžimą, juose slėpėsi. Kai pradėjo bombos kristi į miškus (užmušė pririštą karvę

ir sužeidė Elena Palubinskaite), persigandę vyrai ėmė kasti didžiulę slėptuvę plyname lauke. Ten sutilpo beveik pusė kaimo, tačiau buvo ankšta. Vaikai verkė, duso nuo oro trūkumo, veržėsi prie angos pakvėpuoti. Taip naktimis ilgai vargome, kol sulaukėme vokiečių okupacijos, kuri didelės žalos kaimui nepadarė, išskyrus išsivartų gyvulių nuostolius.

Vokiečiams okupavus Lietuvą, daug žmonių, ypač iš Rusijos, buvo išvežti darbams į Vokietiją. Mūsų kaimas to išvengė, tik kažkaip kaime atsirado išvežtųjų rusų vaikai 8-10 metų amžiaus Liusė ir Kolia. Apgyvendino juos pas Domicelę Katiniene gražioje sodyboje prie upės. Vaikai buvo apleisti gyviais, niežais, taigi greitai užsikrėtė ir kaimo vaikai, nuo jų ir suaugusieji. Daug buvo vargo, kol liaudiškais vaistais niežus išsigydė. O vaikai, kad ir nemokėdami kalbos, greitai susidraugavo ir mažieji „biežencai“ labai gerai jautėsi.

Vėl sugrįžus rusams, 1944 m. žiemą, nežinia kieno nurodymu, Petras Žukauskas ir jo duktė Marijona tuos vaikus plonu ledu pervedė per Šventosios upę į Mogylų kaimą ir ten paliko. Tolimesnis jų likimas nežinomas.

1944 m. vėl rusams okupuojant mūsų kraštą, Sedeikių kaimas neteko dviejų jaunų vyrų: kareiviai su Viešintų sribais, įbėgė į Juozo Katino trobą, rado namuose su vaikais sėdintį šeiminką. Susikeikė, išsivarė šeiminką pro duris, pastūmė ir šovė. Nukrito Juozas Katinas savo gėlių darželyje, palikęs vargo vargti tris mažus vaikus ir ketvirtojo besilaukiančią žmoną. Dar buvo mažai – nušovė ir keliu jojantį Antaną Karosą.

Išgašdinti žmonės, kad visus vyrus šaudo, ėmė bėgti į miškus, o moterys su vaikais suklypusios meldė Dievą globos. Kariuomenei praėjus, vyrai sugrįžo, bet slapstėsi kas kur galėjo: kai kurie įsirengė namuose slaptavietes ar vėl bėgo į mišką. Nors kaimo gyventojai buvo neturtingi, tačiau į sribus niekas neišėjo, niekas nedžiūgavo, vėl rusams sugrįžus, bet, priešingai, visi buvo išsigandę, nusiminę.

Daugelis vengė eiti į kariuomenę, dalis šauktinių išėjo, o du pasirinko mišką. Tai Steponas Karosas-Dūdelė ir Antanas Katinas-Morkus. Jie budriai saugojo sedeikiečius nuo visokių pokario negandų. Abu nelygioje kovoje žuvo 1948 m. Vienas – Sedeikių laukuose, kitas – Mindrupio miškuose. Steponas Karosas buvo numestas ir išniekintas Viešintų miestelio aikštėje, o Antanas Katinas – Troškūnuose. Palaidotas Troškūnų kapinėse.

Atgimimo metais artimiesiems nepavyko surasti Stepono Karoso palaikų ir tinkamai juos palaidoti.

18. Kuriais metais įsteigtas kolūkis? Kokie kaimai susijungė? Pirmasis kolūkio pavadinimas ir pirmininkas? Kokiam kolūkiui priklausė prieš išsiskirstant į žemės ūkio bendroves?

1949 m. Viešintų politrukai ir sribai prievarta visus sušaukė į dvarą ir, visiems parašius pareiškimus, įkūrė kolūkį „Pelyša“, kuris apjungė Sedeikių ir Žliobiškių kaimus. Pirmuoju pirmininku buvo „išrinktas“ – paskirtas ūkininkas Vytautas Putna, kuris, nepadirbęs nė metų, pateko į kalėjimą. Tada kolūkiečiai pirmininku išrinko mažai klasių baigusį, bet raštingą, apsiskaičiusį mažąžemį Petrą Žukauską, kuris tais neramiais pokario laikais sugebėjo palaikyti gerus santykius su miško broliais (ypač jį suprato ir palaikė partizanas poetas Jurgis Urbonas-Lakštutis) ir atremti sribų grasinimus, vadovavo kolūkiui keletą metų iki kolūkių sustambinimo, iki 1953 m. Didelis kolūkis pasivadino „Kalnapiliu“ ir priklausė Troškūnų rajonui, o P. Žukauskas, nuo nuolatinės įtampos ir bemiegių naktų praradęs sveikatą, mirė tesulaukęs 54 metų.

Nuo 1960 m. Sedeikių kaimas priklausė Anykščių Miškų ūkiui Sedeikių, vėliau Mikierių, Viešintų, dabar Andrioniškio girininkijai.

19. Kiek dabar kaime yra sodybų (nuolat gyvenamų, vasarviečių, tuščių)?

Šiuo metu Sedeikių kaime nuolat gyvenamų sodybų iš 41 liko 14. Tuščios stovi 7 sodybos ir 3 vasarvietės, kitos išnyko – jas pasiglemžė miškas.

20. Ką žinote apie savo kaimo istoriją iki XX a. Istorinių įvykių atgarsiai kaime.

Pirmasis pasaulinis karas per kaimą praūžė be didelių nuostolių paupėmis palikęs apkasus ir žuvusių kareivių kaulus, nes frontas ėjo abipus Šventosios upės.

Kiti visi istoriniai įvykiai taip pat beveik nepalietė kaimo, tik įsimintini liko Atgimimo metai ir Baltijos kelias. Per visas tautines šventes visada dviejuose kiemuose – Petro Karoso ir Vytauto Žukausko – plazdėjo Trispalvės. Graudi iki ašarų buvo Baltijos kelio atkarpa Vytauto Žukausko sodyboje. Išmušus šiai valandai, negalėdami nuvykti į nurodytą vietą, sodybos šeimininkas pensininkas Vytautas Žukauskas, jo serganti dukra Nijolė su ramentais ir atostogaujanti vilnietė septynmetė Agnutė, susitvėrę aukštai iškeltomis rankomis, pritaria iš radijo imtuvo sklindančiai dainai...

Du kaimus – Sedeikių ir Žliobiškių – skiriantis Pelyšų dvaras įsikūręs prie Pelyšos upės, turėjo 150 ha žemės. Dvarą valdė Petras Putna ir žentas Vaitiekūnas. Sedeikių kaimas dvarui nepriklausė. Vargingesni valstiečiai eidavo į dvarą užsidirbti sezoniniais padieniais darbininkais.

Vykstant žemės reformai, dvaro žemės dalį Petras Putna išdalino savo giminėms. Į dvarą buvo perkelta pradinė mokykla, veikusi čia iki 1970 m.

1941 m. dvarininkai buvo ištremti į Sibirą. Po Stalino mirties grįžęs paliejęs senelis Petras Putna apsigyveno viename savo dvaro kambaryje, ten ir mirė.

Sovietų okupacijos metais dvare įsikūrė kolūkio „Pelyša“ kontora, vėliau – Sedeikių girininkijos administracija ir tarnautojai, taip pat biblioteka.

Praūžus visoms karo ir pokario negandoms čia, kieme, vykdavo gegužinės, salėje – šokiai, miškų ūkio darbininkų dramos būrelio ir pagyvenusių moterų tautinių šokių kolektyvų pasirodymai. Jiems vadovavo bibliotekos vedėja Valė Karvelienė.

Dabar likę pastatai – vienaaukščiai dvaro rūmai – atiteko P. Putnos palikuonims.

Anketą užpildė Janina Daunoravičienė-Žukauskaitė 2002 m.

Padėjo prisiminti vyresnieji buvę kaimo gyventojai:

Povilas Laurinonis,

Ona Karvelienė-Banytė,

Elena Karosienė-Palubinskaitė.

Sedeikių kaimo vienkiemių išsidėstymas po 1922 m. žemės reformos ir gyventojai

Vienkiemiai, esantys dešinėje kelio pusėje važiuojant iš Anykščių, dešiniajame Šventosios upės krante:

1. Pranas Lukauskas ir žmona Ona. Jų vaikai: Antanas, Ona, Vlada. Šiuo metu sodyboje gyvena Antanas ir Ona.
2. Kazys Karvelis ir Ona Banytė. Jų vaikai: Stasė, Lucija, Povilas. Visi išsikėlė kitur. Namus nusipirko Algis Bernatoniš su žmona Danute.
3. Petras Žukauskas ir Domicėlė Vilnonytė. Jų vaikai: Vytautas, Marytė, Janina, Antanas, Jonas. Namuose gyvena Vytautas.
4. Kazimieras Katinas ir Domicėlė Misiūnaitė. Jų vaikai: Marijona, Petras, Karolina, Antanas. Per sodybą išvestas kelias į karjerą.
5. Matas Tamošiūnas ir žmona Anelė iš Vaidlonių. Jų vaikai: Povilas, Anelė, Bronius. Jų namuose gyvena Lucija Lebedevienė.
6. Jonas Šermukšnis ir žmona Ona. Jų vaikai: Bronė, Marytė, Aloyzas. Namus nusipirko J. Šiaučiūnas. Dabar – vasarvietė.
7. Juozas Karosas (Juozapėlis) ir jo žmona(?). Jų sūnus Jonas, rastas pamestinukas. Visi mirė, sodyboje gyvena Jonas Katinas su šeima.
8. Jonas Žukauskas ir Barbora Baltuškaitė. Jų vaikai: Ona ir Marytė. Išsikėlė į Kupiškio rajoną. Sodybos vietoje – miškas.
9. Antanas Andrikonis ir jo žmona iš Zabielynės kaimo. Jų vaikai: Anelė ir Ona. Išsikėlė į Anykščių kraštą. Sodybos vietoje – miškas.
10. Petras Karvelis ir Emilija Bražinskaitė. Jų vaikai: Aldona, Janina, Vladas, Irena. Tėvai mirė, vaikai išsikėlė į Panevėžį, Troškūnus. Sodyba – vasarvietė.

Vienkiemiai, esantys kairėje kelio pusėje (važiuojant iš Anykščių):

11. Mykolas Bikinas ir žmona Marijona iš Raguvos. Jų vaikai: Julius ir Vladas. Tėvai mirė, vaikai išsikėlė. Vienkiemyje gyvena Meškauskai.
12. Anicetas Kazlauskas ir Ona Bikinaitė. Jų sūnus Vladas. Vėliau – Aniceto Kazlausko ir Janės Žeimytės vaikai: Milda, Stasė, Aldona, Gėnė, Vytautas, Bronius, Janina. Šeima išsikėlė. Šiuo metu čia gyvena Kazio Boriso šeima. (M. Bikino ir A. Kazlausko vienkiemiai priklausė Griežionių kaimui).

13. Povilas Laurinonis ir Domicėlė Budreikaitė. Jų vaikai: Valė ir Janina. Išsikėlė į Anykščius, Ukmergę. Trobos tuščios.
14. Pranas Laurinonis ir Uršulė Budreikaitė. Jų vaikai: Alfonsas, Janina, Bronė, Stasė. Tėvai mirė, vaikai išsikėlė. Troba tuščia.
15. Jurgis Žiukas ir Domicėlė Mogylaitė. Jų vaikai: Povilas, Jonas, Vincas, Ona, Domicėlė. Visi išsikėlė, namų vietoje – miškas.
16. Gasparas Misiūnas ir Liuda Katinaitė. Sūnus Jonas. Visi mirė. Jų namuose gyvena Alfonsas Lukauskas su šeima.
17. Napalys Budreika ir Aldona Sklėriutė. Jų vaikai: Alfonsas, Genutė, Linas, Stasė. Visi mirė, tik Stasė gyvena Panevėžyje. Jų namus nusipirko giminaitis Napalys Katinas su žmona Milda Kazlauskaite.
18. Petras Pukenas su žmona Maryte. Jų vaikai: Alfonsas, Julė, Elena. Trobesių vietoje – miškas.
19. Saliamonas Karosas ir Julė Paulauskaitė. Jų vaikai: Antanas, Juozas, Vytautas, Stasė, Damutė, Irena, Genė. Visi išsikėlė, sodybos vietoje – miškas.
20. Petras Katinas ir Marijona Budreikaitė. Jų vaikai: Povilas, Kazimieras, Jonas. Visi išsikėlė, vietoje trobesių – miškas.
21. Juozas Palubinskas ir Marijona Katinaitė. Jų vaikai: Veronika, Leonas, Elena, Sofija, Genė. Išsikėlė į Anykščius, trobesių vietoje – miškas.
22. Pranas Katinas ir Karosaitė. Jų vaikai: Jonas, Adėlė, Petras, Aldona, Stasė. Išsikėlė, trobesių vietoje – miškas.
23. Antanas Misiūnas ir Karolina Stukaitė. Jų vaikai: Stasė, Vlada, Algis. Dabar čia gyvena vyriausioji duktė Stasė su sūnumi.
24. Juozas Katinas ir Ona Budreikaitė. Jų vaikai: Napalys, Bronė, Ona, Juozas. Namuose gyvena duktė Bronė Pabarškienė.
25. Jonas Puzinas ir žmona Plačenytė. Jų duktė Aldona. Visi mirė, trobesių vietoje – miškas.
26. Petras Meištas ir Karolina Žukauskaitė. Jų vaikai: Antanas, Vladas, Marijona, Stasys, Anelė, Petras. Išsikėlė į Panevėžį. Sodybos vietoje – miškas.
27. Lukošius iš Padvarninkų ir jo žmona Pranė. Trobesiai išnykę.
28. Pranas Žiukas ir Ona Plačenytė. Jų vaikai: Veronika, Rozalija, Albina, Marijona, Juozas. Išsikėlė. Jų namuose gyvena Domicėlė Karosaitė.
29. Klemensas Karosas ir jo žmona Maršauskaitė. Jų vaikai: Antanas Povilas, Anelė, Milda, Ona. Išsikėlė, sodybos vietoje – miškas.
30. Adolfas Kamarauskas ir Ona Žiukaitė. Vaikų neturėjo. Dabar čia – vasarvietė.
31. Povilas Dūda ir Ona Karosaitė. Jų vaikai: Bronė ir Vladas. Išsikėlė, vietoje trobesių – miškas.

32. Jonas Katinas ir Veronika Kaminskaitė. Jų dukros – Gėnė ir Palma. Kartu gyveno ir Veronikos brolis Bronius Kaminskas – kaimo siuvėjas, pasakorius. Šiuo metu sodyboje gyvena duktė Palma Karvelienė ir Emilija Katinaitė – Karvelienė.
33. Antanas Karvelis ir jo žmona Uršulė iš Raguvos. Jų vaikai: Stasys, Jonas, Valė, Danutė, Antanas. Tėvai mirė, vaikai išsikėlė. Sodyba – vasarvietė.
34. Baltrus Gailiūnas ir Karolina Valėčkaitė. Jų vaikai: Vytautas, Genė, Aloyzas, Jurgis. Išsikėlė. Namai stovi tušti.
35. Augustas Karosas ir Rozalija Laurinonytė. Jų vaikai: Vladas, Akvilė, Emilija, Stasė, Juozas, Julius, Vytautas, Lucija, Bronius. Išsikėlė, vietoje trobesių – miškas.
36. Rapolas Karosas ir Ona Sabaliauskaitė. Jų vaikai: Aldona, Leonas, Alfonsas. Išsikėlė, trobos – tuščios.
37. Mykolas Karosas ir jo žmona iš Adomynės. Jų sūnus Jonas. Išsikėlė, namai tušti.
38. Katinienė-Steponavičienė. Jos vaikai: Jonas, Juozas, Emilija (Katinienės), Sofija (Zosė), Liūda, Bronė, Levutė (Steponavičienės). Namelis – tuščias, buvęs pieno surinkimo punktas.
39. Jonas Karosas ir Veronika Rukšaitė. Jų vaikai: Petras, Rozalija, Steponas, Leonas, Jonas, Monika, Vanda. Jų namuose gyvena Petro žmona Gėnė Katinaitė – Karosienė.
40. Strolia.
41. Bražinskas. Šie ūkininkai iš kaimo išsikėlė apie 1940 metus.

Sąrašą sudarė Janina Daunoravičienė-Žukauskaitė 2002 m.

*Padėjo prisiminti vyresnieji buvę kaimo gyventojai:
Povilas Laurinonis,
Elena Karosienė-Palubinskaitė,
Ona Karvelienė-Banytė.*

2002 m. Sedeikių kaime gyveno:

1. Antanas Lukauskas – tėvų namuose.
2. Algis Bernatoniš – K. Karvelio namuose.
3. Vytautas Žukauskas – tėvų namuose.
4. Lucija Lebedevienė – Tamošiūnų namuose.
5. Jonas Katinas – Juozo Karoso namuose.
6. Genė Karosienė – Jono Karoso namuose.
7. Bronė Pabarškienė – Juozo Katino namuose.
8. Palma Karvelienė ir Emilija Karvelienė – Jono Katino namuose.
9. Stasė Misiūnaitė – tėvų namuose.
10. Damutė Karosaitė – P. Žiūko namuose.
11. Napalys Katinas – N. Budreikos namuose.
12. Meškauskienė – Bikino namuose.
13. Alfonsas Lukauskas – G. Misiūno namuose.
14. Kazys Borisas – A. Kazlausko namuose.

Sedeikietės apie 1923–1925 m.

Iš kairės stovi: O. Budreikaitė-Katinienė, K. Misiūnaitė-Ulbienė, E. Bražinskaitė-Karvelienė
Sėdi: D. Budreikaitė-Laurinonienė, Stukaitė, M. Katinaitė-Palubinskienė, V. Kaminskaitė-Katinienė

Sedeikių kaimo jaunimas 1936 m.

Sedeikių kaimo jaunimas 1943 m.

Taip sedeikiečiai ir svečiai linksmiasi 1953 m.

Sedeikiečiai švenčia pakermošę. Apie 1959 m.

Vyresnieji kaimo saviveiklininkai su mokytoja Navikiene (antroje eilėje iš dešinės antra), bibliotekos vedėja V. Karvelienė ir muzikantu N. Budreika 1963 m.

Šokėjos. Iš kairės: D. Laurinonienė, M. Katinienė, D. Žukauskienė su mokytoja Navikiene.

Apie 1963 m.

Andrioniškio Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia.

Sedeikių kaimas priklauso Andrioniškio parapijai.

Kaimo kryžiaus, statyto 1943 m. pašventinimas. Centre – Andrioniškio kunigas Matas Šermukšnis ir Stanislovas Žukauskas

Kryžiaus šventinimo dalyviai. 1943 m.

Sedeikiečiai po sudėtinių pietų kryžiaus šventinimo proga prie Petro Žukausko namo. 1943 m.

Sedeikiečiai prie kryžiaus apie 1965 m

Andrioniškio bažnyčios zakrastijonas Antanas Žukauskas su žmona Petronėle Misiūnaite

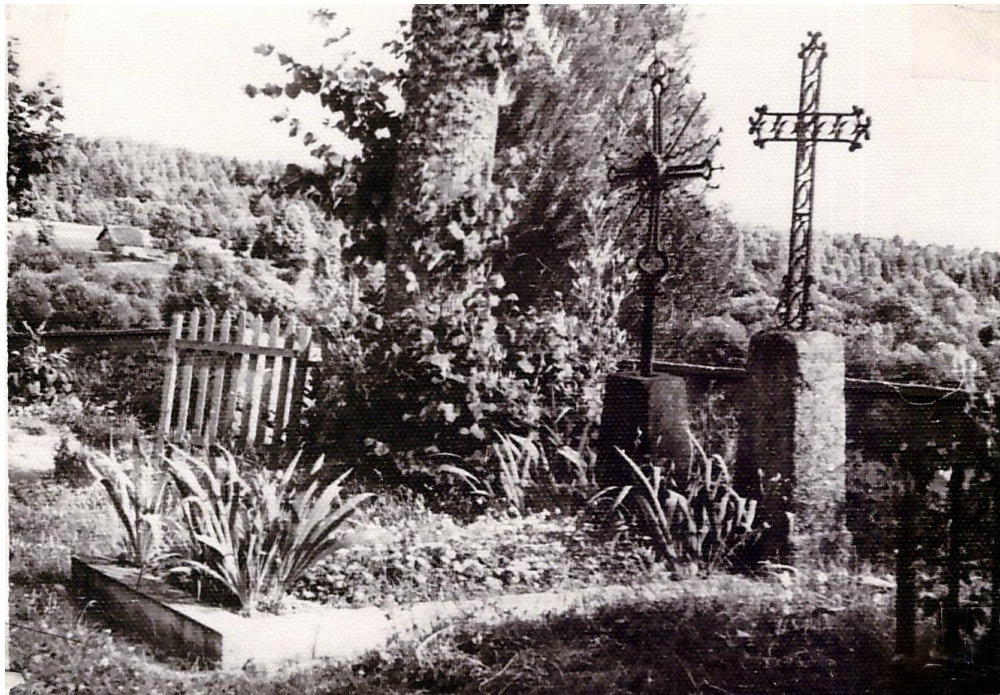
Stanislovo Žukausko brolis Karolis ir sesuo Anelė Argentinoje 1938 01 12

Sedeikietis, politinis kalinys Stanislovas Žukauskas Kaune, 1939 m.

O čia Stanislovas Žukauskas (iš kairės pirmas) Komijoje-Ropčioje. 1956 m.

Antano Žukausko (miręs 1918 m.) ir jo sūnaus Stanislovo Žukausko (miręs 1988 m.) kapas Andrioniškio bažnyčios šventoriuje. Naujai atnaujintas paminklas 2017 m.

Partizanas Antanas Katinas-Morkus, žuves 1948 m.

Sedeikiečiai partizanai A. Katinas-Morkus ir Karosas Steponas-Dūdelė su draugais

Juozas Katinas su žmona Ona. Šis jaunas vyras – pirmoji „išvaduotojų“ auka.

Sedeikių pradinės mokyklos mokytoja partizanė Zuzana Railaitė-Lakštingala. Su svetima Birutės Korsakovaitės pavarde baigė Anykščių gimnaziją. Žuvo 1948 m.

(Nuotr. iš knygos Motinėle, auginai : [dokumentinės apybraižos] / Antanina Garmutė, 1993)

Sedeikių pradinės mokyklos mokiniai su mokytoja Kiaudiene Pelyšų dvare 1947 m.

Nuotraukos iš Janinos Daunoravičienės-Žukauskaitės asmeninio archyvo